

Yukarıdaki örneklerde görüldüğü gibi bazı atasözlerinde birden fazla ünsüzle de aliterasyon sanatı yapılmıştır. Bu atasözlerindeki ahengi daha da güçlendirmiştir. Aslında asonanslarla ilgili verilebilecek bilgiler de aliterasyonlarla ilgili verdiğimiz bilgilere benzemektedir.

Asonans şiirde aynı ünlülerin tekrarıyla yapılan sanattır. Asonans genellikle aliterasyonla müşterek yapılır. Kelimelerde vurguyu taşıyan aynı ünlünün tekrarından doğacak ahengi yakalamak için şair ve yazarlar bu sanata başvururlar. Kelimelerdeki söz özelliklerine dayalı olduğu için şair ve yazarlar bu sanata başvururlar.⁷ Tabi ki anonim halk edebiyatı ürünlerinde de aliterasyon ve asonans sıkça kullanılmaktadır. Aliterasyonla ilgili bölümde ve aşağıda verdiğimiz örneklerde de görüleceği gibi atasözlerinde asonans ve aliterasyon hemen hemen birlikte kullanılmıştır. Bu Tatar Türkçesinin fonetik yapısıyla da ilgilidir. Türkiye Türkçesinde olduğu gibi sıkı fonetik kurallara sahip olan Tatar Türkçesinde ünlüler ve ünsüzlerin kullanımı belli kurallara bağlı olduğu için benzer veya yakın ünlü ve ünsüzler (özellikle eklerin kullanımında) kullanılmaktadır. Bu da doğal olarak aliterasyon ve asonansı beraberinde getirmektedir. Aşağıda asonansı ile ilgili tespit ettiğimiz örnekler bulunmaktadır.

Аçка казан астирма, үшүгөнде ут яктирма. (Aça kazan astırma, üşümüş olana ateş yaktırma.)

Ач кишиниң асуви яман. (Aç adamın öfkesi yamandır.)

Адем ферште булмас, эркмен кэбисте булмас. (İnsan melek olmaz, dulkadınotu lahana olmaz.)

Bu atasözünde sadece asonans değil cümle sonlarında kelime tekrarlarıyla rediflerle de ahenk sağlanmaktadır.

Ашап туымаганы ялап туымашиң. (Büyük hırsların doyumamışken küçük şeyler doyurur mu hiç?)

Ашам диген килін алтмыш билин ашаган. (Yemem diyen gelin altmış kaygana yemiş.)

Бағуңа барма, başыңа кайгы алма. (Büyücüye gitme, başını dert alma.)

Бир кап да бал кап. (Bir defa tat, ama bal tat.)

Бир кикче кир миçке. (Bir gece sobada da geçirilir.)

Бирне Бирген-бике килін, бирне бирмеген çевке килін. (Çeyiz veren hanımcık gelin, çeyiz vermeyen karga gelin.)

İdeni yir bulsın, yigiti ir bulsın. (Zemini toprak olsun ama, yigiti mert olsun.)

⁷ İsa KOCAKAPLAN, age., s. 19.